

recenzije

IGNACE DE LA POTTERIE, *Maria nel mistero dell'alleanza*

Dabar, Studi biblici e giudaistici 6, Marietti Genova 181988, stranica 282.

Ignace de la Potterie profesor je biblijskih znanosti na Papskom biblijskom institutu u Rimu i pisac više poznatih biblijskih djela.

Knjiga ima četiri dijela: I. Vergine e Madre (Djevica i Majka); II. Sposa delle nozze messianiche (Zaručnica mesijanske svadbe); III. Madre del popolo messianico di Dio (Majka mesijanskog Božjeg naroda) i IV. Archetipo della Chiesa, madre e sposa (Arhetip Crkve, majka i zaručnica). Knjiga ima i *Uvod* u kojemu pisac daje usmjerenje djela. Tumači naslov knjizi »Marija u otajstvu saveza«. Ističe kako je savez temeljni događaj povijesti izabranoga naroda. Analizira razne starozavjetne biblijske slike kojima biblijski pisci slikaju odnos između naroda i Boga Jahve. Osobito se zadržava na slici *zaručnice* kojom je u SZ bio nazvan narod Božji.

U I. dijelu (str 35–173) u svjetlu novozavjetnih biblijskih tekstova opisuje Mariju kao Djevicu i Majku. Analizira Lukin izvještaj Navještenja (Lk 1,26–38), nudeći za neke sporne ili nešto teže sintagme vlastiti prijevod kojim pokušava olakšati teškoće što se pružaju na temelju uobičajenoga prijevoda. Na primjer *Haire* prevodi na flamanski (izvorni jezik) odnosno na talijanski (knjiga) »raduj se!« Grčku riječ *Kaharitomene* (dosl. puna milosti) prevodi preobrazena milošću. Tekst Lk 1,35 prevodi »Stoga će ono što će se roditi biti nazvan Sinom Božjim«: Sin će se Marijin roditi na sveti način, to jest djevičanski. Navještaj Josipu (Mt 1,18–25) prevodi: »Josip njezin zaručnik koji bijaše pravedan i ne htjede odati tajnu, odlučio da se potajno od nje odijeli«. Glagol *deigmatizo* shvaća kao »odati tajnu«, a glagol *apolyo* kao »odijeliti se« od nekoga. Tim je prijevodom bacio sasvim novo svjetlo na odnos Josipov prema Mariji što se tiče njezina začeca. Josip je, dakle, znao za tajnu utjelovljenja Sina Božjega pa se potajno htio odijeliti od Marije da ne bi smetao u djevičanskom rođenju djeteta. Analizira i Iv 1,12.13. I taj tekst prevodi drukčije nego ostali prevodioci: »A svima onima koji ga primiše podade moć da postanu sinovi Božji, onima koji vjeruju u njegovo ime: on koji se nije rodio od krvi, ni od tjelesne požude nego bješe rođen od Boga.« U takvu prijevodu imamo izričitu tvrdnju djevičanskog podrijetla Isusova.

Pisac naširoko i temeljito obrazlaže svoj prijevod pozivajući se na stara svjedočanstva.

U drugom dijelu (str. 177–225) tumači Ivanov tekst o svadbi u Kani Galilejskoj: Iv 2,1–12. Naglašava kristološki vid perikope. Ističe kako je Ivan u tom tekstu sazeo svoje temeljne teološke teme (zaruke, početak, treći dan, znamenje, slava, objaviti, vjerovati, učenici i slično). Odlomak je zapravo zaključak narativnog odsjeka Iv 1,19–2,12. Pisac vrlo temeljito analizira temeljne teološke pojmove (vidi prije!), osobito »početak«, »znamenje« i »vjerovati«. Za Ivana grč. riječ *semeion* ima značenje simbola: događaj u Kani ima simboličko značenje; on je simbol mesijanskih zaruka Kristovih s novim narodom Božjim. Događaj nadalje ima vrlo bogato kristološko i mariološko značenje; Tu se Isus objavio kao Krist (mesija, pomazanik). Tu je »početak« Isusove slave, prijelaza sa »starog« na »novo«, iz Starog u Novi savez (vino staro – vino novo, vino slabo – vino dobro). »Izvršno vino« simbol je objave kojom Isus čovjeku objavljuje istinu.

Mariološko je značenje snažno naglašeno u naslovu »Ženo!« kojim Isus oslovljava svoju majku. Pisac misli da se ovdje aludira na Marijino duhovno majčinstvo (str. 229–251). Ovoj temi posvećuje III. dio. U nastavku, tumačeći Iv 2,1–12, ističe i njegov ekleziološki značaj (IV. dio, str. 255–278). Riječ »Ženo!« dovodi u vezu s Knjigom Otkrivenja i pokazuje kako je pod tim pojmom Ivan mislio na Crkvu.

Treba reći da djelo *Maria nel mistero dell'alleanza* sadrži izvanredno bogatstvo što se tiče egzegeze dotičnih odlomaka. Međutim, prijevodi koje on nudi ne samo da nisu u skladu s tradicionalnim prijevodima nego su odveć proizvoljni. Ma kako pisac opširno i temeljito dokazivao svoj prijevod, dokazivanja uvijek baš ne uvjeravaju. Međutim, bez obzira na takve piščeve subjektivne zahvate u vezi s prijevodom, knjiga će koristiti svakome koji želi dublje ući u poruku i smisao ovih biblijskih marioloških tekstova. Uostalom, zadatak egzegaeta jest da dublje ulazi u smisao koji je određenim tekstom htio iznijeti sveti pisac.

Adalbert Rebić

MALA SESTRA MAGDALENA, *Iz Sahare u cijeli svijet*, Kršćanska sadašnjost, Zagreb, 1988.

Knjiga *Iz Sahare u cijeli svijet* sadrži pisma i razmišljanja Male sestre Magdalene, vrhovne poglavarice malih sestara oca Charlesa de Foucaulda. To je zapravo samo izbor njezinih pisama iz dvaju svezaka, napisanih na francuskom jeziku. Izbor je učinjen prema njemačkom izdanju: s 800 stranica izvornog djela izbor je sveden na samo 180 stranica. To su odista najbolji tekstovi što ih je napisala i objavila sestra Magdalena.

Knjiga je zapravo dokumentirana povijest nastanka i razvitka družbe malih sestara Charlesa de Foucaulda i ujedno autobiografija male sestre Magdalene koja je sada njihova vrhovna poglavarica. Pisma su pisana raznim osobama koje su na bilo koji način bile u vezi sa sestrom Magdalenom ili s osnivanjem družbe malih sestara. Sestra je Magdalena pisma i izvratke iz svojeg Dnevnika